

НОВОТО НАЧАЛО

ПРОДУКТИВНО ЗАВРЪЩАНЕ В БЪЛГАРИЯ

Брой 1 / април 2012

В този брой:

ИНТЕРВЮ

с Росен Иванов,
председател
на Държавната
агенция за българите
в чужбина:
Българите ще се върнат, когато в страната има подходящи икономически условия

II

ВАЖНО!

Интересни
уеб сайтове

II-III

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Някои основни насоки

III

НОВИНА

Безработни лица ще
стартират свой бизнес
с помощ до 20 000 лева

IV

АНКЕТА

Причини
за завръщането

IV

Новото начало винаги ни изпълва с трепет, надежди и страхове. Чувства, познати ни от момента, в който сме решили да напуснем България и да започнем от нулата, далеч от родната земя. Например, в Испания или по-конкретно, в Мадрид...

Днес в Мадридска автономна област живеят над 31 хиляди българи – всеки със своята история, извървян път, спечелени победи, преодолените препятствия, както и с неизбежните проблеми, грижи и неуспехи... За много от нас дойде време за ново начало – с различна професия, в друг град, в друга държава, или... по пътя към родината. Завръщаме се помъдрели, обогатени с преживявания, умения, опит и знания. Едни ще ги приложат, след като намерят подходяща работа като специалисти в големи български или международни компании, други ще отделят повече

време за семейството и близките си, трети ще учат или ще работят за развитието на гражданското общество...

Някои ще изберат продуктивното завръщане и ще започнат свой бизнес. Вероятно много от тях ще имат нужда от ориентация и съвети, докато планират или правят първите си стъпки в новата посока.

Да предостави такава информация, е мисията на четирите специализирани издания, първото от които държите в ръцете си. Те са подготвени от Асоциацията за европейска интеграция „Дунав“, в сътрудничество с вестник „Нова дума“, като приложения към които ще бъдат издадени и разпространени. Всички са посветени на завръщането. На пътя не назад, а напред – към едно ново начало.

Асоциация за европейска интеграция „Дунав“

В сътрудничество с:

EL NUEVO COMIENZO: RETORNO PRODUCTIVO A BULGARIA

Proyecto subvencionado por la Consejería de Asuntos Sociales de la Comunidad de Madrid

Росен Иванов, председател на Държавната агенция за българите в чужбина:

БЪЛГАРИТЕ ЩЕ СЕ ВЪРНАТ, КОГАТО В СТРАНАТА ИМА ПОДХОДЯЩИ ИКОНОМИЧЕСКИ УСЛОВИЯ

- Г-н Иванов, с какво се занимава Държавната агенция за българите в чужбина?

- Държавната агенция за българите в чужбина (ДАБЧ) е тази административна структура на изпълнителната власт, която провежда политиката на държавата по отношение на българите, които живеят извън България, без значение къде се намират те. Независимо дали става дума за нова българска общност или за исторически диаспори, те са обект на запазване на връзката с Родината и с българската култура, на засилване на сътрудничеството между тях като общност и българската държа-

Институцията е основана през 1992 г., а от 2000 г. получава статут на Държавна агенция, орган на Министерския съвет, за осъществяване политиката на държавата спрямо българите и техните общности по света.

Сред председателите ѝ са били писателите Георги Данаилов (1993-1995) и проф. д-р Вера Мутафчиева (1997-1998), политикът и общественик Гиньо Ганев (1995-1997), историкът и преподавател доц. д-р Пламен Павлов (1998-2002), филологът и журналист Райна Манджукова (2009-2010) и др. От 2010 г. агенцията се ръководи от юриста Росен Иванов.

има българци, които живеят извън България, и те никак не са малко. В хода на този процес изникнаха нови въпроси и теми, които не бяха разисквани до този момент. Знаете, че известно време имаше и министър без портфейл, който отговаряше за този ресор.

когато все още не се занимавах с тази дейност. Тогава се забеляза началото на кризата именно в Испания. Доста български строители останаха без работа и започнаха да се връщат, защото в България кризата в строителния бизнес се очерта около една година по-късно.

заема при подготовката на законопроект. Идеята беше да се изгради и цялостна информационна система, която да подпомага този процес.

- Какво ще представлява тя?

- Ние разглеждаме нещата в два аспекта. Първият е създаване на комуникативно общество в интернет пространството, казано най-общо. Лесно можем да създадем база данни, в която, в сътрудничество с нашите партньори от съответните институции – Министерство на труда и социалната политика, Министерство на здравеопазването, Министерство на културата, Министерство на образованието, младежта и науката, Министерство на икономиката – да имаме поток на информация именно в областта на социалното осигуряване, здравното осигуряване, образованието, движението на недвижимите имоти, цени, лихви по ДЦК например... Тест, когато един човек поиска да живее в България – независимо дали е българин или чужд гражданин, но от български произход, да знае, че тук има информация, която трябва да го ориентира.

- Кога ще се реализира това?

- Първата стъпка, както казах, е направена. В момента преработваме административния сайт на агенцията, който е насочен повече към българското гражданство. Нашата цел е да поставим началото на такава информационна система, съзнавайки, че тя ще бъде доста сложна и динамична. Първоначално идеята беше да се създадат бюра в София и Варна, тъй като една част от българската диаспора е в северозападна посока и би следвало тя да се покрие от Варна, а общностите в западна и северозападна посока – от София. Тази идея беше добра през 2009 г., сега ни се струва остаряла – да се търси материална база, да се усвоява работно място. Убеден съм, че това може да се свърши по интернет. Заложени сме създаването на информационна среда точно с тези параметри. И ще насто-

явам при приемането на закона това да бъде не само текст, а да има специална наредба за приложението му, защото за нас това е от първостепенно значение. Когато някой реши да се прибере в България, да влезе в този портал и да види както трябва да направи за себе си, за своите деца.

- Да, тази информация е много разпръсната, добре е да се систематизира на едно място.

- Като автокритика мога да кажа, че за съжаление това досега не е направено, но по-важното е, че имаме волята да го осъществим.

България в момента е страна на практика с липса на външен дълг, ниски данци, остава икономиката да заработи на по-високи темпове и да се активизира икономическият живот. Това би върнало българите тук. Наистина, напоследък се появяват мнения, че част от демографските проблеми могат да бъдат разрешени с прием на нови граждани. Но да видим данните. Върхът в този прием е около 18 000 граждани през миналата година, като нямаме точна информация кога от тях са се заселили за постоянно в България. Аз мисля, че в рамките на една година могат да се върнат над 30 или 40 хиляди души само от една страна като Испания. Това не е невъзможно, ако България осигури подходящи икономически условия.

- И все пак, кога ще стане факт тази информационна среда?

- Искрено се надявам, че до края на годината ще поставим поне началото на един такъв портал. Няма да е пресиено, ако кажа, че може да имаме и сайт, където да започнем да качваме информация за данъците, за данъчните декларации, за регистрирането на фирми, за лицензионните режими... Това са дребни неща, но когато дойде един човек, който е живял зад граница и иска да започне бизнес, трябва да знае къде да си регистрира фирмата. Макар и малка, тази първа стъпка в правилната посока е нещо, което ще му помогне. Ако успеем да направим това, аз ще считам нашата мисия по отношение на връщането на емигрантите в България за изпълнена.

ва, на продължаване на образованието на децата, излезли от България, за да не забравят българския език.

- Кои са основните посоки на вашата дейност?

- Към момента, когато настоящото правителство започна своята дейност през 2009 г., миграционните процеси в България бяха основно по посока на емиграция, тоест на излизане от страната по различни причини – живеене, работа, обучение, бизнес в страни от ЕС или в други добре развити в икономическо отношение държави. Това дълго време е определяло политиката, която е следвана преди нас, то определи до известна степен началото на политиката и на това правителство.

Иването на настоящето правителство на ГЕРБ беше забелязано от започването на разговора в обществото за това, че

Агенцията участва в процедурата по придобиване или възстановяване на българско гражданство – казвам това в началото, за да го отделим. Трябва да отбележа също така дейността по стартиране на българската национална идентичност и запазването на българския език. За моя радост напоследък се очерта и третият основен аспект в дейността на агенцията, а именно – оказване на помощ на тези българи, които са от историческите диаспори и искат да се установят трайно в България, или на български граждани, които са родени у нас, напуснали са нашата страна и сега искат да се приберат тук. За нас е особено важно да не изпуснем този процес.

- Кога започна той?

- В интерес на истината първото ясно проявление беше през 2008 г.,

не се ориентира нито в нормативната база, нито дори в обществения живот, с оглед на настъпващите промени.

Първият опит, който за моя радост е успешен, беше да създадем информационния сайт www.rodinabg.net. Той е културно-образователен, но благодарение на екипа, който направи и поддържа сайта, се стремим да качваме цялостна информация, най-вече от самите общности, за да покажат какво правят. Заедно с информацията за проведените празници и откритите училища, издава информация и за проблемите – за здравните осигуровки, за възстановяването на българското гражданство на лицата, които са го загубили, за признаването на обучението, което са провеждали децата, за матурите... Част от тези проблеми срещат и българите, които искат да се върнат у нас. Това

ВАЖНО

www.aba.government.bg

Това е институционалният уеб сайт на Държавната агенция за българите в чужбина – координиращият орган на правителството за осъществяване на държавната политика спрямо сънародниците по света. Приоритетите ѝ са: усъвършенстване на законодателството, касаещо българите зад граница, съдействие за единение на българските общности по света, подпомагане на образователната дейност сред подрастващите, улесняване на процеса на ре-емиграция.

www.rodinabg.net

„Родина“ е електронен портал за информация и общуване, създаден от Държавната агенция за българите в чужбина. Тук ще намерите актуални новини за живота и дейността на български общности в цял свят, както и подробно представяне на някои от тях, информация за конкурси, интервюта с интересни сънародници, живеещи в различни точки на земното кълбо – както извънни творци, учени, спортисти, така и обикновени емигранти.

Агенция за българите в чужбина
Адрес: София 1000, бул. "Дондуков" 2А
Телефон: 00359 2/ 935 06 50 (за справки и информация)
Факс: 00359 2/ 935 06 51
E-mail: aba@aba.government.bg

НЯКОИ ОСНОВНИ НАСОКИ

Очевидна истина е, че предприемаческият дух е дарба. Съчетана с усилна работа и стръв, тя допринася за успеха на всяко начинание. Пред хората, решили да се завърнат в България и да развият бизнес – самостоятелно или с партньори – стоят много въпроси. Някои от тях може да отговори натрупаният опит и наблюденията, на други – здравият разум, а на трети – специалисти.

Навярно завърналият се предприемач ще се опита да разкрие малко или средно предприятие (МСП). Той трябва да има предвид, че ЕС стимулира този вид компании.

„Мисли първо за малките!“

В основата на европейския Small Business Act (<http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/>), например, е залегнало убеждението, че постигането на възможно най-подходящите рамкови условия за МСП зависи преди всичко от признанието за предприемачите от обществото. Общата обстановка в обществото следва да води отделните лица до извода, че възможността да учредят собствено предприятие е привлекателна, както и да отчита обстоятелството, че МСП допринасят съществено за повишаване на заетостта и икономическото благосъстояние. Предприемачеството и свързаната с него готовност за поемане на рискове следва да се приветства от политическите лидери и медиите и да се подпомага от административните органи. Създаването на благоприятни условия за МСП следва да се превърне в обща политика, основана на убеждението, че правилата трябва да защитат мнозинството от тези, които ще се ползват от тях: принципът „Мисли първо за малките!“.

Как да се избере полето на действие?

Здравият разум диктува: предприемачът първо трябва да се оприе на своята квалификация и натрупания професионален опит. След това би следвало да огледа бъдещата конкуренция. Това може да се постигне лесно като направя справка в пространния **Търговски каталог**, който може да се види на уеб страницата на Българската търговско-промишлена палата (www.bcci.bg). В бранша „Строителство“, например, има над 10 подсектора, във всеки от които има информация за десетки фирми.

Естествено, както при идването си в

Испания много хора промениха професията си, така и при завръщането не бива да се изключва ново начало в друга сфера, особено ако тя е свързана с обявените от държавата приоритети в икономиката. Според различните официални източници – Министерството на икономиката, енергетиката и туризма е един от тях – **приоритетни сектори са:** електрониката и електротехниката, информационните и комуникационните технологии, земеделието, хранителната промишленост, фармацевтията, транспортното оборудване и машиностроенето, химическата индустрия, екотехнологията, технологиите в областта на здравеопазването, минерално-суровинния сектор (в България има над 600 минерални извори, които са от най-добрите в света), транспортът и логистиката, туризмът.

Къде да се развие нов бизнес? Логично е всеки

да потърси мястото си преди всичко в района, който познава и където има дом, семейство, близки. В търсенето на отговор на този въпрос препоръчително е да се види – на уеб страницата на Българската търговско-промишлена палата – списъка и описанията на над 50-те индустриални зони в страната. В тях се дават чувствителни улеснения за новооткрити предприятия.

Туризмът като пример

В рамките на този приоритетен сектор Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, освен всичко друго, ще се стреми да утвърди страната като модерна целогодишна туристическа дестинация, да се развият алтернативни форми на туризъм като културно-познавателен, СПА, уелнес, балнео, селски, еко, релigioзен туризъм, спортен, винен, гурме и други, както и приоритетно развитие на културния туризъм и промотиране на богатото културно-историческо наследство на България. Широка палитра!

И един цитат: „Хотелиерство или ресторантьорство се извършва от лице, което е търговец по смисъла на Търгов-

ския закон или е юридическо лице, което има право по силата на друг закон да извършва стопанска дейност, включително по законодателството на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство. Лицата, извършващи

хотелиерство или ресторантьорство, и категоризирани туристически обекти се вписват в Националния туристически регистър. Информацията относно процедурите за категоризиране на туристически обекти ще намерите в рубрика „Административни услуги“, подрубрика „Услуги в туризма“.

Форми на бизнес организации

Съгласно българското законодателство има няколко форми на корпоративни структури (събирателни дружества, командитни дружества и т.н.), като дружество с ограничена отговорност (ООД) и акционерно дружество (АД) са най-често използваните от тях. Както ООД, така и на АД може да бъде учредено от едно или повече местни или чуждестранни физически или юридически лица. И двата вида дружества са отговорни за задълженията си до размера на активите на дружеството. Отговорността на всеки акционер на ООД или АД е ограничена до размера на участието в капитала. И двете форми на дружества са установени чрез регистрация в Търговския регистър и се считат за пълноправни юридически

лица от датата на регистрация. Всяка последваща промяна на вписаните обстоятелства също подлежи на регистрация в Търговския регистър. Всички регистрации се извършват чрез подаване на стандартни приложения формуляри, по електронен път или на хартиен носител и са свързани с плащането

съхраняване и достъп до търговския регистър.

Търговският регистър се води от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието. Заявление за вписване на ООД може да бъде подадено във всяко от териториалните звена на агенцията, намиращи се в седалищата на окръжните съдилища. Няма изискване регистрацията на ООД да бъде в съответното териториално звено на агенцията към съответния окръжен съд, където е и седалището на предприемача. Практически това дава възможност заявление за вписване на ООД със седалище и адрес на управление в град Варна да бъде подадено в териториално звено на агенцията към Окръжен съд – град Пловдив или София и т.н. Подробностите по производството на вписване на ООД в търговския регистър са добре разяснени в страницата на агенцията (www.registryagency.bg) или направо в страницата на Търговския регистър – www.brtg.bg.

Насърчаване на инвестициите

Добре би било да се прегледа и Законът за насърчаване на инвестициите (www.tbp.bg). Основната цел на този закон е насърчаването на инвестициите на територията на България. Поелто на действие включва осъществяването и поддържането на инвестиционни проекти със значение за икономиката на страната, които покриват минималните изисквания за размер на инвестицията и създадена заетост. Инвеститорите се подпомагат при изпълнението на инвестиционните си намерения от стартирането на работата по проекта до пускането му в експлоатация. Със закона и правилника за неговото прилагане се провежда политиката за нарастване на инвестициите за технологично развитие в производствата и услугите с висока добавена стойност и създаване на нови високопроизводителни работни места, намаляване на регионалните диспропорции в социално-икономическото развитие, интегрирано противодействие на негативни тенденции в инвестиционната активност и заетостта.

Трудно се дават съвети на хора сме-ли, предприемчиви, готови да рискуват в името на собственото, семейното и общественото благосъстояние. Единственото, което може да се добави, е: **НА ДОБЪР ЧАС!**

www.bcci.bg

Българската търговско-промишлена палата (създадена през 1895 г.) е неправителствена обществена организация, която поддържа, поощрява и представява интересите на своите членове, като

същевременно допринася и за развитието на международно-икономическото сътрудничество. Тя се основава на принципите на доброволно членство, автономия и самофинансиране. БТПП се стреми да установи етични взаимоотношения в бизнеса.

На сайта е публикувана електронната база данни „България – Търговски каталог 2011“, която ежедневно се посещава от над 1500 български и чуждестранни потребители. Ще намерите още бизнес новини и важна информация.

www.registryagency.bg

Агенцията по вписванията е създадена през 2004 г., тогава към новата институция преминават 112-те Служби по вписванията към Районните съдилища. В настоящия момент службите са 113. Техните служители обработват всички подлежащи на вписване актове и въз основа на тях се извършват справки, издават се удостоверения и се правят преписи. По този начин се дава публичност и гласност на извършените вписвания, което гарантира сигурност при извършване на сделки с недвижими имоти.

От създаването си Агенцията по вписванията получава правомощия да води **имотния регистър**. През 2006 г. са положени основите за цялостното му реформиране.

Две години по-късно беше изградена и внедрена единна и електронна система по проекта „Кадастръ и имотен регистър“. От 11 август 2005 г. Агенцията пее още един регистър – **БУАСТАТ**. В него се вписват всички юридически лица и клоновете на чуждестранни лица, които не са търговци. На вписване подлежат и лицата със свободни професии, както и тези, които се занимават със занаятчийска дейност. До 1 януари 2008 г. търговците бяха задължени в 7-дневен срок да се регистрират в Булстат, след това тази дейност се пое от **търговския регистър**. След реформа в съществуващата търговска регистрация, от фирмените отделения на окръжните съдилища търговският регистър премина към Агенцията по вписванията. Информационната система на търговския регистър е с единна, централизирана база данни. Целта е да се улесни започването на бизнес у нас, както и да се ограничат корупционните практики. Всеки има право на свободен и безплатен достъп до електронния образ на всички документи. От 1 октомври 2009 г. влезе в сила новият Семейен кодекс. Брачните договори и избраният от съпрузите режим на имуществени отношения се вписват в **регистър на имуществените отношения на съпрузите**. Това е четвъртият национален електронен регистър, който администрира Агенцията по вписванията.

БЕЗРАБОТНИ ЛИЦА ЩЕ СТАРТИРАТ СВОЙ БИЗНЕС С ПОМОЩ ДО 20 000 ЛЕВА

Безработни лица ще стартират свой бизнес с помощ до 20 000 лв. чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, обяви министърът на труда и социалната политика Тотю Младенов. Той уточни, че за започване на собствен бизнес в подкрепа на безработни лица са предвидени 75 млн. лв.

Две трети от тях ще бъдат предоставени под формата на грантове до 20 000 лв. за реализацията на бизнес идея. До 60% от сумата може да се използва за оборудване и ремонт на новосъздадените малки предприятия.

Това става чрез кандидатстване по схема „Насърчаване стартирането на

проекти за развиване на самостоятелна стопанска дейност - Компонент II“. Кандидатите могат да подават в бюрата по труда проектните предложения от 7 май до 31 май 2012 г.

Схема „Насърчаване стартирането на проекти за развиване на самостоятелна стопанска дейност“ се реализира посредством три взаимно свързани компонента. С реализацията на Компонент I се подпомагат безработни лица, регистрирани в бюрата по труда, които имат желание и нагаса да започнат самостоятелна стопанска дейност. Те придобиват специализирани знания и умения или получават компетентно консултиране за разработване на бизнес планове. От началото на м. октомври 2011 г., когато започна набирането на заявления за включване в обучение да преминават подходящо обучение за придобиване на професионална подготовка и умения за стартиране и управление на собствен бизнес. От тях над 12 000 са одобрените да получат научери за обучение, 9800 са се включили в

обучение, а близо 4800 са онези, които вече успешно са завършили обучението, съобщава от Министерството на труда и социалната политика.

В консултиране по схемата могат да се включат както безработни лица, завършили успешно обучението и придобили предприемачески, управленски и бизнес умения, така и безработни лица, които имат необходимата квалификация, знания и опит, и ясна идея или подготвен проект на бизнес план за самостоятелна стопанска дейност. Те ще бъдат подпомагани за окончателното оформяне на разработен бизнес план, ще бъдат консултирани за подготовката на проектни предложения с оглед включването им в Компонент II на схемата и за регистриране на самостоятелни предприятия. До края на март в бюрата по труда са получени общо 2962 заявления от безработни лица за включване само на етап консултиране, като от тях до момента 1108 са одобрени.

След успешното участие на безработни лица в Компонент I, те ще могат да кандидатстват с проектни предло-

жения за безвъзмездна финансова помощ в размер до 20 000 лв. в рамките на Компонент II. Целта е чрез средства по схемата да бъде даден старт на 2500 нови предприятия.

Във всяко проектно предложение може да се предвидят следните допустими дейности: стартиране на дейност на собственото предприятие; изготвяне на стратегия за стартиращата дейност; обучение на нает персонал; първоначално закупуване на материали; закупуване на оборудване, необходимо за дейността на предприятието; извършване на ремонтни работи в помещения, в които се реализира дейността на предприятието; разходите за трудови възнаграждения на самонаетите лица и на наетия персонал за не повече от 3 месеца.

В рамките на Компонент III, лицата, стартирали проекти по Компонент II, ще могат да се възползват от допълнителна подкрепа за стартиране на своята самостоятелна стопанска дейност, предоставяна от фирми и организации с достатъчен и доказуем опит при предоставяне на съответните услуги.

АНКЕТА

Мариана Джиновска

ЗАРАДИ ДЕЦАТА

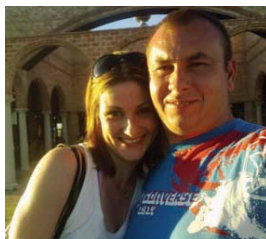
Мариана Джиновска и съпругът ѝ са в Испания от 8 години. Имат две дъщери – голямата е на 6 години, а малката – на 10 месеца, и двете са родени тук. В момента майката се грижи за бебето, но преди това е гледала възрастни хора, работила е и в магазин. Подготвят се за завръщане в България. „Причините са комплексни, разбира се, но основната е, че голямата ни дъщеря е в предучилищна възраст и искаме да започне навреме образованието си в България – споделя Мариана. – Искам децата ми да имат детството, което заслужават, да не се чувстват чужди, да учат в българско училище, да знаят българската история. Защото са БЪЛГАРЧЕТА! И мястото им е там. Най-сно съм с трудностите, с които ще се сблъскаме, но зная и че ще бъдем много щастливи.“

Плановите на семейството са доказателство за това, че, както казва Мариана, не се „прибират само тези, които са изгубили работата си тук. Мъжът ми работи и бихме могли да останем, но си заминаваме следващия месец. За постоянно“.

Защо семейството предпочита децата да учат у нас? „Трима учители са в семейството ни, но аз не смятам, че в домашни условия едно дете може да получи това, което би му дало едно училище.“

Семейството на Мариана Джиновска е наясно с административните процедури, които им предстоят при завръщането. Според нея най-голямата трудност ще е „процест на повторното приспособяване, особено след по-дълго отсъствие“. Въпреки това и тя, и съпругът ѝ са оптимисти и се надяват на успешно осъществяване на плановете, свързани с професионалната реализация.

От Испания Мариана би пренесла у нас „организиран начин на живот – това е предпоставка за успех“. Вярва, че България „има нужда от съвестни, от стойностни хора, а те хвърлят потенциала си на място, където въпреки всичко винаги ще останат чужди... Обвинете ме, че имам твърде идеалистично мислене, ако щете, но смятам, че България ще ни даде възможност за един по-добър живот, когато ние ѝ дадем възможността да ни го предложи...“.

Далибор Станков

СПАСЕНИЕ ОТ КРИЗАТА

Той е на 23 години и мечтата му е да си намери работа. Завършил е школа за стюарди, но „така и не успях да се реализирам в тази област поради високата безработица и масовите съкращения в авиацията“, признава Далибор Станков (на снимката – с братовчедка си), от Видин, който живее тук с майка си и с по-малкия си брат.

Семейството вече планира завръщането си в България. „Главната причина е икономическа – разказва младежът. – Майка ми, която изхранва семейството ни, остана без работа през месец март, аз не мога да намеря работа, въпреки че полагам всички усилия. А да разчитаме на 6-месечни социални помощи, които в един момент ще свършат, не искаме. Затова решихме да се приберем всички, ако не си намерим работа до края на май.“

Какви са очакванията им? „Мисля, че по време на криза не можем да разчитаме на разкошен живот и високи перспективи. Надяваме се най-много да сме здрави, да живеем спокойно с българските доходи и най-вече – да си помагаме взаимно.“

Далибор споделя, че в началото ще си търсят работа чрез бюрата по труда, близки и познати. „Но като се установим и станем на крака, очакваме да отворим частен бизнес в нашия град или столицата“, мечтае той. Най-трудно ще му е да се справи с новия стандарт и хората наоколо: „Всеки живял в чужбина знае колко трудно се трият спомените от държавата, която те е приела като свой. Тук имаме приятели, роднини и познати, които ще ни липсват много, но ме успокоява мисълта, че с новите технологии и интернет ще поддържаме контакт по всяко време“.

Младежът смята, че у нас ще му е полезно умението да завързва лесно контакти и да се справя с административните проблеми. Последното ще му е много нужно, тъй като все още не е информиран какви бюрократични стъпки трябва да предприемат при завръщането си.

Ето какво би искал да вземе в багажа си от Испания: „Слънчевото време и положителното настроение на испанците. В България имаме липса от усмихнати и позитивни хора, които да вярват в себе си и да се борят за по-добро бъдеще в родината си“.

Юлия Михайлова

ТОЧНИЯТ МОМЕНТ

Юлия Михайлова е живяла в Испания със семейството си седем години. Работила е като шивачка. Преди шест месеца решават, че вече е настъпил моментът за окончателно завръщане: „Не искахме да оставаме повече“, категорична е жената.

В Русе, където живее, успява да започне работа благодарение на помощта на познат. Казава, че „иначе е много трудно“.

Все още мъчно се приспособява към българския начин на живот. Признава, че „жизненият стандарт в Испания е по-добър“.

НОВОТО НАЧАЛО: ПРОДУКТИВНО ЗАВРЪЩАНЕ В БЪЛГАРИЯ
Проектът е финансиран от Съвета по социални въпроси на Мадридска автономна област.